

Marokbaba módszer adaptációs lehetősége a demenciával élő idősök gondozásában

**Készítette:
Goricsán Melinda
regionális intézményi szakreferens
NYDR**

Mi az a Marokbaba módszer?

Eredet & Szemlélet

A Marokbaba eredetileg gyermekek mozgásos, értelmi és érzelmi fejlődésének támogatására kidolgozott szenzoros eszköz.

A Montessori-szemléletet emeli be a módszertanába: az önálló tapasztalást és a felfedező tanulást helyezi előtérbe.

Demencia Adaptáció

Kiválóan alkalmazható az idősellátásban, ha nem teljesítményorientált, hanem választható, önállóan felfedezhető szenzoros és kognitív eszközként használjuk.

A figurák változatos textúrái, és vizuális jellemzői taktilis és vizuális ingereket kínálnak, a módszertan pedig szabadon variálható feladatokra épül.

A Marokbaba Figurák és Anyagösszetételük

3D Nyomtatott Fa-Filament Alap

Környezetbarát, természetes faőrleményből készült bioműanyag alsó test, meleg és természetes fogással.

Orvosi Bababarátt Szilikon Fejek

Biztonságos, rugalmas szilikon felsőrész egyedi, természet ihlette színárnyalatokban és textúrákban.

56-féle Duoszenzoros Variáció

Selymes, érdes, barázdált és bütykös felületkombinációk az érintési érzékelés ösztönzésére.

1. Csurí

Medve forma

Két kar és fülek. Ceruzafogást és ujjakat erősítő mozgásokra.

2. Gaborgya

Gesztenye forma

Aktivizáló aszimmetrikus szilikon forma a tenyér ingerekért.

3. Stücli

Süni forma

Cilinderszerű magasabb idom, stabil alap és sima tető.

4. Tápli

Fakéreg felület

A motorikus ismétléseket, sorozatokat, rendezettség megismerését és megértését segíti.

5. Gömböc

Kavics forma

Kerekded, megnyugtató felszín a szorongás csökkentésére. Teteje segíti a tárgyfogást elengedését.

6. Pesze

Makk forma

Kis kalapos makkot mintázó figura természeti felismeréshez.

7. Kófic

Toboz felület

Pikkelyes, „kis ajtókból álló” tobozszerű pikkelymintázat.

8. Geremic

Csiga forma

Számos fejlesztő gyakorlatot tesz lehetővé: vonalvezetés, finommozgás, tárgyérintés.

Pilot program: Helyszínek és ellátási típusok

PILOT IDŐTARTAMA

2026. május

8 csomag került kihelyezésre

A program célja a Marokbaba módszer gyakorlati alkalmazásának kipróbálása különböző ellátási területeken.

MMSZ Manóliget Családi Bölcsőde
MMSZ Tündéerkert Családi Bölcsőde
Bölcsődei ellátás

MMSZ Gondviselés Háza – Domb Otthon Zalaapáti
Pszichiátriai beteg ellátás

MMSZ Gondviselés Háza – Olajág Otthon Kehidakustány
Szenvedélybeteg ellátás

Gondviselés Háza - Fogyatékosok Otthona Csákánydoroszló
Fogyatékos személyek ellátása

Gondviselés Háza - Fogyatékos Személyek Integrált Intézménye Győr
Fogyatékos személyek nappali ellátása

Gondviselés Háza Aranytölgy Időskorúak Otthona Zalakomár
Idősellátás

Gondviselés Háza Időskorúak Otthona Kőszeg
Idősellátás

Gondviselés Háza Időskorúak Otthona Kőszeg

Idősek nappali ellátása 30 fő

Idősek otthona ellátás 34 fő

Fő Terápiás Célok és Alapelvek

Aktivitás és Sikerélmény

Nem a „helyes válasz” elérése a cél, hanem az önálló választás és a kellemes érzékszervi élmény.

Kognitív Stimuláció

Figyelem fenntartása, tárgyfelismerés, kategorizálás és a rövid távú memória mozgósítása.

Kommunikáció és Interakció

Beszédösztönzés, szociális kapcsolatok és önéletrajzi emlékek felszínre hozása.

Biztonságérzet és Nyugalom

A belső feszültség és az agitáció hatékony mérséklése szenzoros szabályozással.

További célok

- figyelem fenntartása,
- rövid távú emlékezet aktiválása,
- tárgyfelismerés,
- kategorizálás,
- egyszerű problémamegoldás,
- beszéd és kommunikáció ösztönzése,
- döntési képesség gyakorlása,
- önéletrajzi jellegű emlékek előhívása,
- szociális interakció.

Stádiumspecifikus Alkalmazás

Enyhe stádium

Összetett feladatok

Párosítási gyakorlatok, emlékezeti feladatok, történetalkotás, csoportosítás és szempontok szerinti kategorizálás.

Középsúlyos stádium

Választás és Utánzás

Egyszerű választási lehetőségek, tapintási felismerés, utánzás, ismétlődő finommotoros mozdulatok és párbeszéd.

Súlyos stádium

Szenzoros megnyugtató

Passzív és aktív érzékelés: kézbe adás, kellemes taktilis élmény, ritmus, közvetlen szemkontaktus és megnyugtató.

Foglalkozási Keretek

Csoportos Foglalkozás

Időtartam: 35–45 perces kiscsoportos alkalmak.

Fókusz: Fókuszban a szociális és kommunikációs célok, együttműködés, társas kapcsolatok megerősítése.

Előnyök: Közös sikerélmény, egymásra figyelés és közösségi aktivitás.

Egyéni Foglalkozás

Időtartam: Személyre szabott időtartam és struktúra.

Fókusz: Fókuszban a szociális és kommunikációs célok, együttműködés, társas kapcsolatok megerősítése. Közös sikerélmény, egymásra figyelés és közösségi aktivitás.

Előnyök: Célzott kognitív stimuláció. Súlyosabb állapotban is könnyen adaptálható, agitáció esetén azonnali megnyugtatóst nyújt.

Érzékelés és gondolkodás

Taktilis Érzékelés

Tapintsd ki!": Figura felismerése textilzsákból kizárólag tapintás alapján.

Sima, érdes és göcsörtös felületek megkülönböztetése.

Párosítás és Logika

Babák párosítása fénykép-, árnykép- vagy természetképek (makk, toboz, gesztenye) alapján.

Méret szerinti sorbarendezés.

Finommotorika és Alkotás

Gyurmába nyomdázás, tálakba szortírozás.

„Nyomot hagyok”: Kreatív papírnyomtatás a figurák festékes talpával.

Téri orientáció és beszédaktivitás

Téri Tájékozódás

Tanyasi vagy erdei képen való „lépdelés” (pl. „Tegye Táplít a fa mellé!”).
Jobb és bal kéz megkülönböztetése.

Szótagolás és Ritmus

Minden kimondott szótagra a figura szorítása, amely szorosan összekapcsolja a mozgást a beszéddel.

Reminiszcencia

A természetes formákhoz kapcsolódó gyermekkori, kertészkedési és mezei emlékek felidézése.

Életképek a foglalkozásokról

Egyéni
foglalkozás –
**„Emlékek a
kézben”**

Finommotorika,
szem-kéz
koordináció -
„Tegye ide”

Mozgáskoordináció
– a **„Marokbabák
gyakran a fák
ágain
egyensúlyoznak”**

Életképek a foglalkozásokról

Érzelmek
felismerése,
párosítása és
beszélgetésindítás

Szortírozás - színes
tárgyak a hasonló
színű babához
történő válogatása

Szenzoros Szoba - Megnyugtató

💖 Agitáció és nyugtalanság kezelése

A Marokbaba ilyenkor nem feladatként, hanem szenzoros szabályozó és figyelemelterelő eszközként funkcionál.

🎵 Multi-szenzoros stimuláció

A figura szabad tapintása mellé halk természet- vagy állathangokat, ismerős zenedarabokat és kellemes vizuális ingereket társítunk.

✅ Eredmény

Biztonságos, kiszámítható környezet, amely segíti a feszültség mérséklését és a figyelem áthelyezését.

Dokumentálható Gondozási Program

0-3 Pontos Megfigyelési Skála

8 Objektív Szempont

Figyelem

- Nem kapcsolódik be
- Röviden
- Tartós fókusz

Nyugtalanság

- Fokozódik
- Változatlan
- Csökken

Aktivitás

- Passzív
- Segítséggel aktív
- Önálló részvétel

Szemkontaktus

- Nincs
- Időszakos
- Gyakori

Kommunikáció

- Nincs
- Reakció
- Kezdeményezés

Sikerélmény

- Nem látható
- Enyhe
- Kifejezett

Szenzoros elfogadás

- Elutasítja
- Elfogadja
- Keresi az ingert

Foglalkozási idő

Aktív
percek
száma

Kőszegi Tapasztalatok a Gyakorlatban

Vizuális Támasz

A mondókás nevek memorizálása nehéz volt, de fényképes segítséggel a párosítás azonnal sikeres élményt adott.

Élmény és Vidámság

A tanyasi képen lépdelés és a gyurmába nyomdázás még súlyosabb demenciánál is nevetést és örömet váltott ki.

Konkrét Tulajdonságok

A súly (nehezebb/könnyebb) és a méret szerinti döntés nem igényelt verbális terhelést, így biztos sikerélményt nyújtott.

Összegző Módszertani Tanulságok

Rugalmas Alakíthatóság

Ugyanaz a feladat a vizuális támasz vagy a rávezetés változtatásával bármilyen kognitív szinthez könnyen igazítható.

A Siker Kritériuma

A siker nem a hibátlan megoldás, hanem a részvétel, az érdeklődés, a meginduló kommunikáció és az őszinte mosoly.

Sokoldalú Terápiás Eszköz

Nemcsak a demenciával élők, hanem a normál idősellátásban részesülő lakók számára is élvezetes, megerősítő eszköz.

„A Marokbaba alkalmazásakor a teljesítmény helyett az egyéni reakció, a megmaradt képességek, a jóllét, a kapcsolódás és a nyugalom kerül a középpontba”

Köszönöm a figyelmet!

